

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता—
पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः

Table of Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमं काण्डं....	9
1.1 प्रथमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः – दर्शपूर्णमासौ.....	9

Introduction and Notes

This Taittireeya Samhita Pada Paata book is being compiled for the benefit of Veda Students for learning, with no commercial purpose. There will be 44 volumes, one book/volume for each Prasna (Subject). This book is being published in Sanskrit, Tamil and Malayalam languages.

These books are, strictly, for learning under the guidance of a qualified Vedic Guru and not meant for self-learning.

We thank our guides, **Shri Ganapathy Sharma** and **Shri Subramania Sharma**, with our namaskarams, who inspired us to compile this book.

Sources of reference:

We have referred the following two books mainly for this compilation:

1. Taittireeya Samhita printed by Mysore Branch Press in 1894. This has the complete Krishna Yayur Veda Taittireeya Samhita work of great Scholar Shri Bhatta Bhaskara Misra.
2. Taittireeya Samhita printed by Anandashram Press in 1862 containing the work of great Scholar Shri Sayanacharya.

Both these books provide the Pada Paatam of the Taittireeya Samhita at the end of the Panchatis or the end of the Anuvaham or sometimes Prasnam.

Conventions/Symbols used in this book:

We have used normal conventions for gm, gg, avagraham, Anunaasikam as in other books that have been released.

Notes and Explanations

Structure of the Book:

The Vakyam of each Panchati is given as provided in the Samhita book.

The Pada Paatam is provided immediately under each of the Panchatis.

The number of Padams in the Panchati is mentioned in bracket after Panchati number, to ensure the Padam is properly typed and coded as per Source Book.

A Panchati will have 50 Padams only. If the Panchati ends in an Anuvaham, the numbers may not be exactly 50. If the Anuvaham has only one Panchati as in **1.1.1**, the Padam count comes to 43. When the count does not match 50, the indication is made through the Korvai.

If the number of Padams in the last Panchati of an Anuvaham is more than 50, the marking ( ) is made at the end of the 50th Padam. The Korvai mentions 'Panchadasa ca) (meaning 15 Padams), we come to know that there are 50+15 = 65 Padams in that Panchati. Example **1.1.6**.

Each of the Panchati will end with the Padam as per the Pada Paatam. Vakyam is also started and ended with the respective Padam as a check. The Prasna Korvai, Anuvaha Korvai and Special Korvai, if any, shall be provided after the Pada Padam of the last Panchati of the Anuvaham or Prasnam for reference. Special Korvai shall be provided at the end of respective Panchati as it is given in the source documents.

Conventions for Pada Paatam:

1. Each Panchati will end with a Padam and its Ruk Symbol.
2. Dheerga Swaritam **will be** marked in places the Swaritam needs to be extended in our book. Only the Swaritam is marked in the source books as per Pada Paata conventions.
3. While rendering or study, the rules of Dheerga Swaritam shall be applied
  - a) When a Dheerga letter with Swaritam is followed by a Conjunct Consonants (Samyukta Aksharam)
  - b) A word with a Dheerga Akshara Anuswaram in the middle of the statement with a Swaritam
  - c) The last Aksharam/letter of the Padam has a **Swaritam** and the letter is
    - a. A Dheerga Letter **or**
    - b. An Anuswaram
4. Kindly refer to our Article on Dheerga Swaritam available in our website **vedavms.in** for the article on basics of Veda Recital – Dheerga Swaritam.
5. Kindly refer to your Guru for exceptions and how the rendering needs to be made.
6. Some common words which are repeated in Pada Padam and what it denotes as per convention are given below:

आ + इति = एति

अति + इति = अतीति

अधि + इति = अधीति

अभि + इति = अभीति

अनु	+	इति	=	अन्विति
अव	+	इति	=	अवेति
प्र	+	इति	=	प्रेति
प्रति	+	इति	=	प्रतीति
परि	+	इति	=	परीति
निः	+	इति	=	निरिति
वि	+	इति	=	वीति
सम्	+	इति	=	समिति
उप	+	इति	=	उपेति
उत्	+	इति	=	उदिति

Note: readers are requested to refer to the Article on Vowel Sandhi.

When a word needs to be taken as it is without any change, the Pada Padam

provides it as “**that word**” + ‘iti’. Example, Panchati 4 - विष्णो इति .

Prarthanaa Mantras:

1. यो वेदादौ स्वरः प्रोक्तो वेदान्ते च प्रतिष्ठितः ।
तस्य प्रकृतिलीनस्य यः परः स महेश्वरः ।
2. ऋतं सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलं ।
ऊर्ध्वरेतं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमो नमः । (ओं नमः परमात्मने)
3. गणानां त्वा गणपतिं हवामहे कविं कवीनामुपमश्रवस्तमं ।
ज्येष्ठराजं ब्रह्मणां ब्रह्मणस्पत आनश्शृण्वन्नूतिभिः सीदसादनं ।
(श्री महागणपतये नमः)
4. तत्पुरुषाय विद्महे महासेनाय धीमहि । तन्नः षण्मुखः प्रचोदयात् ।
(कुमारगुरवे नमः)
5. प्रणो देवी सरस्वति वाजेभिर्वाजिनीवति । धीनामवित्र्यवतु ।
(महासरस्वत्यै नमः)
6. सदाशिव समारम्भां शंकराचार्य मध्यमां ।
अस्मदाचार्य पर्यन्तां वन्दे गुरु परंभरां । (श्री गुरुभ्यो नमः)

---

7. व्यासं वसिष्ठ नप्तारं शक्तेः पौत्रमकल्मषं ।

पराशरात्मजं वन्दे शुक तातं तपोनिधिं ।

व्यासाय विष्णुरूपाय व्यासरूपाय विष्णवे ।

नमो वै ब्रह्मनिधये वासिष्ठाय नमो नमः ।

(श्री वेदव्यासाय नमः)

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमं काण्डं

1.1 प्रथमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः – दर्शपूर्णमासौ

1.1.1.1

इ॒षे त्वो॒, - र्जे॒ त्वा॒, वा॒यवः॑ स्थो॒पायवः॑ स्थ, दे॒वो वः॑ सवि॒ता प्रा॒र्पय॑तु
श्रेष्ठ॑तमा॒य क॑र्म॒ण, आ॒ प्या॑यध्वम॒घ्निया॑ दे॒वभा॒ग-मूर्ज॑स्वतीः पय॑स्वतीः
प्रजा॑वती-र॒नमी॑वा अ॒यक्ष्मा॑ मा वः स्ते॒न ई॒शत॑ माऽघ॒श॒सो, रु॒द्रस्य॑
हेतिः॑ परि॑ वो वृ॒णक्तु॑, ध्रु॒वा अ॒स्मिन् गो॑पतौ स्या॒त ब॒ह्वीर्, यज॑मानस्य
प॒शून् पा॑हि ॥ 1

1.1.1.1 Padam

इ॒षे । त्वा॒ । ऊ॒र्जे॒ । त्वा॒ । वा॒यवः॑ । स्थ॒ । उ॒पायव॑ इत्यु॒प - आ॒यवः॑ ।
स्थ॒ । दे॒वः । वः॑ । सवि॒ता । प्रेति॑ । अ॒र्पय॑तु । श्रेष्ठ॑तमा॒येति॑ श्रेष्ठ॑-तमा॒य ।
क॑र्म॒णे । एति॑ । प्या॑यध्वम् । अ॒घ्नियाः॑ । दे॒वभा॒गमि॑ति दे॒व- भा॒गम् ।
ऊ॒र्जस्वतीः॑ । पय॑स्वतीः । प्रजा॑वतीरिति॑ प्रजा॑-वतीः । अ॒नमी॑वाः ।
अ॒यक्ष्माः॑ । मा॒ । वः॑ । स्ते॒नः । ई॒शत॑ । मा॒ ।

अ॒घ॒श॒ऽस॒ इत्य॒घ - श॒ऽसः॑ । रु॒द्रस्य॑ । हे॒तिः । प॒रीति॑ । वः । वृ॒ण॒क्तु॑ ।
ध्रु॒वाः । अ॒स्मिन् । गो॒प॒ता॒वि॒ति गो - प॒तौ । स्या॒त । ब॒ह्वीः ।
यज॑मानस्य । प॒शून् । पा॒हि ॥ 1 (43) (इ॒षे-त्रि॒च॒त्वारि॒ऽश॒त्)(A1)

1.1.2.1

य॒ज्ञस्य॑ घो॒ष॒द॒सि, प्र॒त्यु॒ष्ट॒ऽरक्षः॑ प्र॒त्यु॒ष्टा अ॒रा॒तयः॑, प्रे॒यम॑गाद्धि॒षणा॑
ब॒र्.हि॒र॒च्छ॒ म॒नु॒ना कृ॒ता स्व॒धया॑ वि॒त॒ष्टा त आ॑ वह॒न्ति क॒वयः॑ पु॒रस्ता॑द्
दे॒वेभ्यो॑ जु॒ष्टमि॒ह ब॒र्.हि॒रा॒स॒दे, दे॒वानां॑ परि॒षू॒त॒म॒सि व॒र्.ष॑वृ॒द्धम॒सि,
दे॒वब॒र्.हि॒र्मा त्वा॒ऽन्व॒ङ् मा ति॒र्यक्, प॒र्व ते रा॒ध्या॒स॒मा, - च्छे॒त्ता ते
मा रि॒षं, दे॒वब॒र्.हिः श॒त॒वल्.शं॑ वि॒ रो॒ह, स॒ह॒स्र॒वल्.शाः॑ [ ] 2

1.1.2.1-Padam

य॒ज्ञस्य॑ । घो॒ष॒त् । अ॒सि । प्र॒त्यु॒ष्टमि॒ति प्र॒ति - उ॒ष्टम् । रक्षः॑ । प्र॒त्यु॒ष्टा
इति॑ प्र॒ति - उ॒ष्टाः । अ॒रा॒तयः॑ । प्रे॒ति । इ॒यम् । अ॒गात् । धि॒षणा॑ ।
ब॒र्.हिः॑ । अ॒च्छ । म॒नु॒ना । कृ॒ता । स्व॒धये॑ति स्व-ध॒या । वि॒त॒ष्टेति॑
वि - त॒ष्टा । ते । ए॒ति । वह॒न्ति । क॒वयः॑ । पु॒रस्ता॑त् । दे॒वेभ्यः॑ ।
जु॒ष्टम् । इ॒ह । ब॒र्.हिः॑ । आ॒स॒द इत्या॑ - स॒दे । दे॒वाना॑म् ।
प॒रि॒षू॒तमि॒ति प॒रि - सू॒तम् । अ॒सि । व॒र्.ष॑वृ॒द्धमि॒ति व॒र्.ष॑-वृ॒द्धम् ।

अ॒सि॒ । दे॒व॒ब॒र्हि॒रिति॑ दे॒व॒ - ब॒र्हिः॑ । मा । त्वा । अ॒न्वक् । मा ।
ति॒र्यक् । प॒र्व । ते । रा॒ध्या॒सम् । आ॒च्छे॒त्तेत्या॑ - छे॒त्ता । ते । मा ।
रि॒षम् । दे॒व॒ब॒र्हि॒रिति॑ दे॒व॒ - ब॒र्हिः॑ । श॒त॒वल्॒श॒मिति॑ श॒त॒ - वल्॒श॒म् ।
वी॒ति । रो॒ह । स॒ह॒स्र॒वल्॒शा इति॑ स॒ह॒स्र - वल्॒शाः । 2 (50)

1.1.2.2

वि वय॑ꣳ रु॒हेम॑, पृ॒थि॒व्याः संपृ॑चः पा॒हि, सु॒संभृ॑ता॒ त्वा
संभ॑राम्य, - दि॒त्यै रा॒स्नाऽसी॑, - न्द्रा॒ण्यै स॒न्नह॑नं, पू॒षा ते॑ ग्र॒न्थिं ग्र॑थ्नातु,
स ते॑ माऽऽ॒स्था, - दि॒न्द्रस्य॑ त्वा बा॒हुभ्या॑मुद्य॒च्छे, बृ॒हस्प॑ते
मू॒र्ध्ना ह॑रा, - म्यु॒र्वन्त॑रि॒क्षम॑न्वि॒हि, दे॒वं ग॑मम॒सि ॥ 3

1.1.2.2 Padam

वी॒ति । वय॑म् । रु॒हेम॑ । पृ॒थि॒व्याः । संपृ॑च इति॑ सं - पृ॑चः । पा॒हि ।
सु॒संभृ॑तेति॑ सु - संभृ॑ता॒ त्वा । स॒मिति॑ । भ॒रामि॑ । अ॒दि॒त्यै । रा॒स्ना ।
अ॒सि । इ॒न्द्रा॒ण्यै । स॒न्नह॑नमिति॑ सं - न॒हन॑म् । पू॒षा । ते॑ । ग्र॒न्थिम् ।
ग्र॒थ्नातु॑ । सः । ते॑ । मा । ए॒ति । स्था॑त् । इ॒न्द्रस्य॑ । त्वा । बा॒हुभ्या॑मिति॑
बा॒हु - भ्या॑म् । उ॒दि॒ति । य॒च्छे । बृ॒हस्प॑तेः । मू॒र्ध्ना । ह॑रामि । उ॒रु ।

अ॒न्तरि॑क्षम् । अ॒न्वि॒ति॑ । इ॒हि॒ । दे॒व॒ङ्ग॒म॒मि॒ति॑ दे॒वम् - ग॒मम् । अ॒सि॒ ॥ ३

(38) (स॒हस्र॑वल्शा-अ॒ष्टा॒त्रिं॒शच्च॑) (A2)

1.1.3.1

शु॒न्ध॒ध्वं॑ दै॒व्याय॑ क॒र्म॒णे दे॒व॒य॒ज्यायै॑, मा॒तरि॑श्च॒नो घ॒र्मो॑ऽसि द्यौ॒र॒सि
पृ॒थि॒व्य॒सि वि॒श्व॒धाया॑ अ॒सि प॒र॒मे॒ण धा॒म्ना दृ॒ह॒स्व मा ह्वा॒र॒-व॒सूनां॑
प॒वि॒त्र॒म॒सि श॒त॒धा॒रं व॒सूनां॑ प॒वि॒त्र॒म॒सि स॒हस्र॑धा॒रं, हु॒तः स्तो॒को हु॒तो
द्र॒प्सो॑ ऽग्नये॑ बृ॒हते॑ ना॒काय॑ स्वा॒हा द्या॒वा-पृ॒थि॒वीभ्या॑, सा वि॒श्वायुः॑,
सा वि॒श्व॒व्य॒चाः, सा वि॒श्व॒क॒र्मा, सं पृ॒च्य॒ध्व-मृ॒ताव॑री-रू॒र्मि॒णी-
र्म॒धु॒म॒त्त॒मा म॒न्द्रा ध॒न॒स्य सा॒तये॑, सो॒मे॒न ( ) त्वा ऽऽत॑न॒च्मीन्द्रा॑य
द॒धि, वि॒ष्णो ह॒व्यं र॑क्ष॒स्व ॥ ४

1.1.3.1-Padam

शु॒न्ध॒ध्वम् । दै॒व्याय॑ । क॒र्म॒णे । दे॒व॒य॒ज्याया॑ इति॑ दे॒व - य॒ज्यायै॑ ।
मा॒तरि॑श्च॒नः । घ॒र्मः । अ॒सि । द्यौः । अ॒सि । पृ॒थि॒वी । अ॒सि । वि॒श्व॒धाया॑
इति॑ वि॒श्व - धा॒याः । अ॒सि । प॒र॒मे॒ण । धा॒म्ना । दृ॒ह॒स्व । मा । ह्वाः ।
व॒सूना॑म् । प॒वि॒त्रम् । अ॒सि । श॒त॒धा॒रमि॒ति श॒त - धा॒रम् । व॒सूना॑म् ।
प॒वि॒त्रम् । अ॒सि । स॒हस्र॑धा॒रमि॒ति स॒हस्र॑ - धा॒रम् । हु॒तः । स्तो॒कः ।

हु॒तः । द्र॒प्सः । अ॒ग्नये॑ ॥ बृ॒हते॑ । ना॒काय॑ । स्वा॒हा ॥ द्या॒वा
 पृ॒थि॒वीभ्या॑मि॒ति द्या॒वा- पृ॒थि॒वीभ्या॑म् । सा । वि॒श्वायु॑रि॒ति वि॒श्व-आ॒युः ।
 सा । वि॒श्वव्य॑चा इति॑ वि॒श्व-व्य॑चाः । सा । वि॒श्वक॑र्मेति॑ वि॒श्व-क॑र्मा ।
 स॒मि॒ति । पृ॒च्यध्व॑म् । ऋ॒ताव॑रीरि॒त्यृत॑ - व॒रीः । ऊ॒र्मिणीः॑ । म॒धु॒म॒त्त॒मा
 इति॑ म॒धु॒म॒त्-त॒माः । म॒न्द्राः । ध॒न॒स्य । सा॒तये॑ । सो॒मे॒न ( ) । त्वा ।
 ए॒ति । त॒न॒च्मि । इ॒न्द्राय॑ । द॒धि । वि॒ष्णो इति॑ । ह॒व्यम् । र॒क्ष॒स्व ॥ 4 (58)
 (सो॒मे॒-ना॒ष्टौ च॑) (A3)

1.1.4.1

क॒र्म॒णे वां दे॒वेभ्यः॑ श॒केयं॑, वै॒षाय॑ त्वा, प्र॒त्युष्ट॑ र॒क्षः प्र॒त्युष्टा॑ अ॒रा॒तयो॑,
 धू॒र॒सि धू॒र्व धू॒र्व॒न्तं धू॒र्व तं यो॑ऽस्मा॒न् धू॒र्व॒ति तं धू॒र्व॒यं व॒यं धू॒र्वाम्,
 -स्त्वं दे॒वाना॑म॒सि स॒स्नि॒त॒मं प॒प्रि॒त॒मं जु॒ष्ट॒त॒मं व॒ह्नि॒त॒मं दे॒व॒हू॒त॒म-
 म॒हु॒त॒म॒सि ह॒वि॒र्धा॒नं, दृ॒ह॒स्व मा ह्वा॑र्, मि॒त्र॒स्य॑ त्वा चक्षु॒षा प्रे॒क्षे मा
 भे॒र्मा सं वि॒क्था॑ मा त्वा -[] 5

1.1.4.1-Padam

क॒र्म॒णे । वा॒म् । दे॒वेभ्यः॑ । श॒के॒य॒म् । वै॒षाय॑ । त्वा । प्र॒त्युष्ट॑मि॒ति
 प्र॒ति -उ॒ष्ट॒म् । र॒क्षः । प्र॒त्युष्टा॑ इति॑ प्र॒ति -उ॒ष्टाः । अ॒रा॒तयः॑ । धूः ।

अ॒सि॒ । धूर्॑व । धूर्॑वन्तम् । धूर्॑व । तम् । यः । अ॒स्मान् । धूर्॑वति । तम् ।
 ध॒र्व । यम् । व॒यम् । धूर्॑वामः । त्वम् । दे॒वाना॑म् । अ॒सि॒ । स॒स्नि॒त॒म॒मि॒ति॒
 स॒स्नि॒-त॒मम् । प॒प्रि॒त॒म॒मि॒ति॒ प॒प्रि॒ -त॒मम् । जु॒ष्ट॒त॒म॒मि॒ति॒ जु॒ष्ट॒ - त॒मम् ।
 व॒हि॒त॒म॒मि॒ति॒ व॒हि॒ - त॒मम् । दे॒व॒हू॒त॒म॒मि॒ति॒ दे॒व॒-हू॒त॒मम् । अ॒हु॒त॒म् ।
 अ॒सि॒ । ह॒वि॒र्धा॒न॒मि॒ति॒ ह॒विः॑ - धा॒नम् । दृ॒ह॒स्व । मा । ह्वाः॑ । मि॒त्र॒स्य॑ ।
 त्वा । चक्षु॑षा । प्रेति॑ । ई॒क्षे॒ । मा । भेः॑ । मा । स॒मि॒ति॒ । वि॒क्थाः॑ । मा ।

त्वा । 5 (50)

1.1.4.2

हि॒ह्र॑सिष, -मु॒रु वा॑ताय, दे॒व॒स्य॑ त्वा स॒वि॒तुः॑ प्र॒स॒वे॑ऽअ॒श्वि॒नौ॑ बा॒हु॒भ्यां॑, पू॒ष्णो॑
 ह॒स्ता॑भ्या-म॒ग्नये॑ जु॒ष्टं॑ नि॒र्व॒पा॒म्य॒ग्नी॒षो॒मा॑भ्या, -मि॒दं॑ दे॒वाना॑, -मि॒द॒मु॒ नः॑
 सह, स्फा॒त्यै॑ त्वा ना॒रा॒त्यै॑, सु॒व॒र॒भि॒ वि॒ ख्ये॑षं, वै॒श्वान॑रं ज्योति॒र्,
 दृ॒ह॒न्तां॑ दु॒र्या॑ द्या॒वापृ॑थि॒व्यो, -रु॒र्व॒न्त॒रि॒क्ष॒ म॒न्वि, -ह्य॑दि॒त्यास्त्वो॒प॒स्थे॑
 सा॒द॒या॒म्य॒ग्ने॑ ह॒व्य॑ र॒क्ष॒स्व ॥ 6

1.1.4.2

हि॒ह्र॑सिषम् । उ॒रु । वा॑ताय । दे॒व॒स्य॑ । त्वा । स॒वि॒तुः॑ । प्र॒स॒व॒ इति॑
 प्र -स॒वे॑ । अ॒श्वि॒नौः॑ । बा॒हु॒भ्या॒मि॒ति॒ बा॒हु॒ - भ्या॒म् । पू॒ष्णः॑ ।

ह॒स्ता॒भ्याम् । अ॒ग्नये॑ । जु॒ष्टम् । नि॒रिति॑ । व॒पा॒मि ।

अ॒ग्नी॒षो॒मा॒भ्या॒मित्य॒ग्नी॒-सो॒मा॒भ्याम् । इ॒दम् । दे॒वाना॑म् । इ॒दम् । उ ।

नः । स॒ह । स्फा॒त्यै । त्वा । न । अ॒रा॒त्यै । सु॒वः । अ॒भि । वी॒ति ।

ख्ये॒षम् । वै॒श्वा॒न॒रम् । ज्यो॒तिः । दृ॒ह॒न्ता॒म् । दुर्याः॑ । द्या॒वा॒पृ॒थि॒व्यो॒रिति॑

द्या॒वा - पृ॒थि॒व्योः । उ॒रु । अ॒न्त॒रि॒क्षम् । अ॒न्वि॒ति । इ॒हि । अ॒दि॒त्याः ।

त्वा । उ॒प॒स्थ इ॒त्यु॒प-स्थे॑ । सा॒द॒या॒मि । अ॒ग्ने॑ । ह॒व्यम् ।

र॒क्ष॒स्व ॥ 6 (46)

(मा त्वा-षट्चत्वारिंशच्च) (A4)

1.1.5.1

दे॒वो वः॑ स॒वि॒तो॒त् पु॒ना॒त्वच्छि॑द्रेण प॒वि॒त्रेण॑ व॒सोः॑ सू॒र्य॑स्य र॒श्मि॒भि॒-
रा॒पो दे॒वी॒र॒ग्रे॒पु॒वो अ॒ग्रे॒गु॒वोऽग्र॑ इ॒मं य॒ज्ञं न॑य॒ता॒ग्रे य॒ज्ञ॒प॒तिं ध॑त्त॒यु॒ष्मा॒नि॒न्द्रो
ऽवृ॑णीत वृ॒त्र॒तू॒र्ये, यू॒य॒मि॒न्द्र॒म॒वृ॑णी॒ध्वं वृ॒त्र॒तू॒र्ये॒प्रो॒क्षि॒ताः स्था॒-ग्नये॑ वो
जु॒ष्टं प्रो॒क्षा॒म्य॒ग्नी॒षो॒मा॒भ्यां शु॒न्ध॒ध्वं दै॒व्या॒य क॑र्म॒णे दे॒व॒य॒ज्या॒या,
अ॒व॒धू॒तं र॒क्षो॑ऽव॒धू॒ता अ॒रा॒त॒यो, ऽदि॒त्या॒स्त्व॒ग॒सि प्र॑ति त्वा -[] 7

1.1.5.1-Padam

देवः । वः । सविता । उदिति । पुनातु । अच्छिद्रेण । पवित्रेण । वसोः ।
सूर्यस्य । रश्मिभिरिति रश्मि - भिः । आपः । देवीः ।
अग्रेपुव इत्यग्रे-पुवः । अग्रेगुव इत्यग्रे-गुवः । अग्रे । इमम् । यज्ञम् ।
नयत । अग्रे । यज्ञपतिमिति यज्ञ - पतिम् । धत्त । युष्मान् । इन्द्रः ।
अवृणीत । वृत्रतूर्य इति वृत्र -तूर्ये । यूयम् । इन्द्रम् । अवृणीध्वम् ।
वृत्रतूर्य इति वृत्र -तूर्ये । प्रोक्षिता इति प्र -उक्षिताः । स्थ । अग्नये ।
वः । जुष्टम् । प्रेति । उक्षामि । अग्नीषोमाभ्यामित्यग्नि - सोमाभ्याम् ।
शुन्धध्वम् । दैव्याय । कर्मणे । देवयज्याया इति देव-यज्यायै ।
अवधूतमित्यव - धूतम् । रक्षः । अवधूता इत्यव - धूताः । अरातयः ।
अदित्याः । त्वक् । असि । प्रतीति । त्वा । 7 (50)

1.1.5.2

पृथिवी वैत्त्व, -धिषवणमसि वानस्पत्यं प्रति त्वा ऽदित्यास्त्व, -ग्वैत्त्वग्ने-
स्तनूरसि वाचो विसर्जनं देववीतये त्वा गृह्णा, -म्यद्रिरसि वानस्पत्यः स
इदं देवेभ्यो हव्यं सुशमि शमि, -ष्वेषमा वदोर्जमा वद द्युमद्वदत वयं
सङ्घातं जेष्म, वर्षवृद्धमसि, प्रति त्वा वर्षवृद्धं वैत्तु, परापूतं रक्षः

परा॑पू॒ता अ॒रा॒तयो॑, र॒क्ष॒सां भा॒गो ( ) ऽसि॑, वा॒यु॒र्वो वि वि॒नक्तु॑, दे॒वो वः॑
सवि॒ता हि॒रण्य॑पा॒णिः प्र॒ति गृ॒ह्णातु॑ ॥ 8

1.1.5.2

पृ॒थि॒वी । वे॒त्तु । अ॒धि॒ष॒व॒णमि॒त्यधि॑ – स॒व॒नम् । अ॒सि॒ । वा॒न॒स्प॒त्यम् ।
प्र॒ती॒ति॒ । त्वा । अ॒दि॒त्याः । त्वक् । वे॒त्तु । अ॒ग्नेः । त॒नूः । अ॒सि॒ ।
वा॒चः । वि॒स॒र्ज॒नमि॒ति वि॑-स॒र्ज॒नम् । दे॒व॒वी॒तय॑ इति॒ दे॒व- वी॒तये॑ ।
त्वा । गृ॒ह्णामि॑ । अ॒द्रिः । अ॒सि॒ । वा॒न॒स्प॒त्यः । सः । इ॒दम् । दे॒वेभ्यः॑ ।
ह॒व्यम् । सु॒श॒मीति॑ सु- श॒मि । श॒मिष्व॑ । इ॒षम् । ए॒ति॒ । व॒द॒ । ऊ॒र्जम्॑ ।
ए॒ति॒ । व॒द॒ । द्यु॒म॒दि॒ति॒ द्यु-म॑त् । व॒द॒त॒ । व॒यम् । स॒ङ्घा॒तमि॒ति सं-घा॑तम् ।
जे॒ष्म । व॒र्ष॒वृ॒द्धमि॒ति व॒र्ष-वृ॒द्धम् । अ॒सि॒ । प्र॒ती॒ति॒ । त्वा ।
व॒र्ष॒वृ॒द्धमि॒ति व॒र्ष-वृ॒द्धम् । वे॒त्तु । परा॑पू॒तमि॒ति परा॑ – पू॒तम् । र॒क्षः ।
परा॑पू॒ता इति॑ परा॑- पू॒ताः । अ॒रा॒तयः॑ । र॒क्ष॒साम् । भा॒गः ( ) । अ॒सि॒ ।
वा॒युः । वः॑ । वी॒ति॒ । वि॒नक्तु॑ । दे॒वः । वः॑ । सवि॒ता ।
हि॒रण्य॑पा॒णिरि॒ति हि॒रण्य॑ – पा॒णिः । प्र॒ती॒ति॒ । गृ॒ह्णातु॑ ॥ 8 (61)

(त्वा – भा॒ग – ए॒का॒द॒श च) (A5)

1.1.6.1

अव॑धू॒तꣳ र॒क्षोऽव॑धू॒ता अ॒रा॒तयो, अ॒दि॒त्यास्त्व॑ग॒सि प्र॒ति त्वा पृ॒थि॒वी वे॑त्तु,
दि॒वः स्क्॑भ॒निर॑सि प्र॒ति त्वाऽदि॒त्यास्त्व॑ग्वे॒त्तु, धि॒षणा॑ऽसि प॒र्व॒त्या
प्र॒ति त्वा दि॒वः स्क्॑भ॒निर्वे॑त्तु, धि॒षणा॑ऽसि पा॒र्व॒तेयी॑ प्र॒ति त्वा प॒र्व॒ति वे॑त्तु,
दे॒वस्य॑ त्वा स॒वि॒तुः प्र॒स॒वे-ऽश्वि॑नो-बा॒हुभ्यां॑ पू॒ष्णोह॑स्ताभ्याम॒धि व॑पामि
धा॒न्यम॑सि धि॒नुहि॑ दे॒वान्, प्रा॒णाय॑ त्वा, ( ) ऽपा॒नाय॑ त्वा, व्या॒नाय॑ त्वा,
दी॒र्घाम॑नु प्र॒सि॒तिमा॑युषे धां, दे॒वो वः॑ स॒वि॒ता हि॒र॒ण्यपा॑णिः
प्र॒ति गृ॑ह्णातु ॥ 9

1.1.6.1-Padam

अव॑धू॒तमित्य॑व - धू॒तम् । र॒क्षः । अव॑धू॒ता इत्य॑व - धू॒ताः । अ॒रा॒तयः ।
अ॒दि॒त्याः । त्वक् । अ॒सि । प्र॒तीति॑ । त्वा । पृ॒थि॒वी । वे॑त्तु । दि॒वः ।
स्क्॑भ॒निः । अ॒सि । प्र॒तीति॑ । त्वा । अ॒दि॒त्याः । त्वक् । वे॑त्तु । धि॒षणा॑ ।
अ॒सि । प॒र्व॒त्या । प्र॒तीति॑ । त्वा । दि॒वः । स्क्॑भ॒निः । वे॑त्तु । धि॒षणा॑ ।
अ॒सि । पा॒र्व॒तेयी॑ । प्र॒तीति॑ । त्वा । प॒र्व॒तिः । वे॑त्तु । दे॒वस्य॑ । त्वा ।
स॒वि॒तुः । प्र॒स॒व इति॑ प्र - स॒वे । अ॒श्वि॑नोः । बा॒हुभ्यामि॑ति - बा॒हुभ्याम् ।
पू॒ष्णः । ह॒स्ताभ्याम् । अधी॑ति । व॒पामि॑ । धा॒न्यम् । अ॒सि । धि॒नुहि॑ ।

दे॒वान् । प्रा॒णाय॑ेति॒ प्र – अ॒नाय॑ । त्वा ( ) । अ॒पा॒ना॒त्ये॒प – अ॒नाय॑ ।
त्वा । व्या॒नाय॑ेति॒ वि– अ॒नाय॑ । त्वा । दी॒र्घाम् । अ॒न्विति॑ ।
प्र॒सि॒तिमि॒ति प्र – सि॒तिम् । आ॒यु॒षे । धाम् । दे॒वः । वः । स॒वि॒ता ।
हि॒र॒ण्य॒पा॒णि॒रिति॑ हि॒र॒ण्य – पा॒णिः । प्र॒ती॒ति । गृ॒ह्णा॒तु ॥ 9 (65)

(प्रा॒णाय॑ त्वा – पञ्च॑द॒श च) (A6)

1.1.7.1

धृ॒ष्टि॒रसि॑ ब्र॒ह्म य॒च्छा, – पा॒ग्ने ऽग्नि॑मा॒मादं॑ ज॒हि, निष्क्र॑व्याद॒ऽसे॒धा,
ऽदे॒वय॑जं॒ वह॑, निर्द॑ग्ध॒ऽरक्षो॑ निर्द॑ग्धा अ॒रा॒तयो॑, ध्रु॒वम॑सि पृ॒थि॒वीं
दृ॒ऽहाऽऽ*यु॒र्दृ॒ऽह प्र॒जां दृ॒ऽह स॒जा॒ता॒नस्मै॑ यज॑मा॒नाय॒ पर्यू॑ह,
ध॒र्त्रम॑स्यन्त॒रि॒क्षं दृ॒ऽह प्रा॒णं दृ॒ऽहा॒पानं॑ दृ॒ऽह स॒जा॒ता॒नस्मै॑ यज॑मा॒नाय॒
पर्यू॑ह, ध॒रुण॑मसि दि॒वं दृ॒ऽह चक्षुः॑ – [] 10

1.1.7.1-Padam

धृ॒ष्टिः । अ॒सि । ब्र॒ह्म । य॒च्छ । अ॒पेति॑ । अ॒ग्ने । अ॒ग्निम् ।
आ॒मा॒दमि॒त्याम॑ – अ॒दम् । ज॒हि । नि॒रिति॑ । क्र॒व्या॒दमि॒ति क्र॒व्य– अ॒दम् ।
से॒ध । ए॒ति । दे॒वय॑जमि॒ति दे॒व – यज॑म् । वह॑ । निर्द॑ग्धमि॒ति निः –
द॒ग्धम् । रक्षः॑ । निर्द॑ग्धा इति॒ निः– द॒ग्धाः । अ॒रा॒तयः॑ । ध्रु॒वम् । अ॒सि ।

पृ॒थि॒वीम् । दृ॒॒ह् । आ॒युः । दृ॒॒ह् । प्र॒जा॒मि॒ति॒ प्र - जा॒म् । दृ॒॒ह् ।
स॒जा॒ता॒नि॒ति॒ स-जा॒ता॒न् । अ॒स्मै । यज॑मा॒नाय॑ । प॒री॒ति॒ । ऊ॒ह् । ध॒र्त्र॑म् ।
अ॒सि॒ । अ॒न्त॒रि॒क्ष॑म् । दृ॒॒ह् । प्रा॒ण॒मि॒ति॒ प्र- अ॒न॒म् । दृ॒॒ह् ।
अ॒पा॒न॒मि॒त्य॒प - अ॒न॒म् । दृ॒॒ह् । स॒जा॒ता॒नि॒ति॒ स-जा॒ता॒न् । अ॒स्मै ।
यज॑मा॒नाय॑ । प॒री॒ति॒ । ऊ॒ह् । ध॒रु॑ण॒म् । अ॒सि॒ । दि॒व॒म् । दृ॒॒ह् ।

चक्षुः । 10 (50)

1.1.7.2

दृ॒॒ह् श्रो॑त्रं दृ॒॒ह् स॒जा॒ता॒न॒स्मै॑ यज॑मा॒नाय॑ प॒र्यू॒ह्, ध॒र्मा॑सि दि॒शो॑ दृ॒॒ह्
यो॒निं॑ दृ॒॒ह् प्र॒जां॑ दृ॒॒ह् स॒जा॒ता॒न॒स्मै॑ यज॑मा॒नाय॑ प॒र्यू॒ह्, चि॒तः॑ स्थ
प्र॒जा॒म॒स्मै॒ रयि॑म॒स्मै॒ स॒जा॒ता॒न॒स्मै॑ यज॑मा॒नाय॑ प॒र्यू॒ह्, भृ॒गू॒णा॒मङ्गि॑र॒सां
तप॑सा तप्य॒ध्वं, या॑नि॒ घ॒र्मे॑ क॒पा॒ला॒न्यु॒प-चि॒न्व॑न्ति वे॒ध॒सः॑ ।

पू॒ष्ण॑स्तान्यपि॒ व्र॒त॑ इन्द्र॒वायू॑ वि मुञ्च॑तां ॥ 11

1.1.7.2-Padam

दृ॒॒ह् । श्रो॑त्र॒म् । दृ॒॒ह् । स॒जा॒ता॒नि॒ति॒ स-जा॒ता॒न् । अ॒स्मै ।
यज॑मा॒नाय॑ । प॒री॒ति॒ । ऊ॒ह् । ध॒र्म॑ । अ॒सि॒ । दि॒शः॑ । दृ॒॒ह् । यो॒नि॒म् ।
दृ॒॒ह् । प्र॒जा॒मि॒ति॒ प्र - जा॒म् । दृ॒॒ह् । स॒जा॒ता॒नि॒ति॒ स-जा॒ता॒न् ।

अ॒स्मै । यज॑मानाय । परी॑ति । ऊ॒ह । चि॑तः । स्थ । प्र॒जामि॑ति
 प्र - जाम् । अ॒स्मै । रयि॑म् । अ॒स्मै । सजा॑तानिति स-जा॑तान् । अ॒स्मै ।
 यज॑मानाय । परी॑ति । ऊ॒ह । भृ॑गूणाम् । अ॒ङ्गिर॑साम् । तप॑सा । तप्य॑ध्वम् ।
 यानि॑ । घ॒र्मे । क॒पाला॑नि । उप॒चिन्व॑न्तीत्युप - चिन्व॑न्ति । वे॒धसः॑ ॥
 पू॒ष्णः । तानि॑ । अपी॑ति । व्र॒ते । इन्द्र॑वायू इतीन्द्र॑-वायू । वी॒ति ।

मुञ्च॑ताम् ॥ 11 (48) (चक्षु॑ - र॒ष्टाच॑त्वारि॒ंशच्च) (A7)

1.1.8.1

सं व॑पामि, समा॑पो अ॒दिभ॑र॒ग्मत॑ समोष॑धयो रसे॑नस॒ रेवती॑ ज॒गती॑भि
 र्मधु॑मती र्मधु॑मतीभिः सृज्य॑ध्व, - म॒द्भ्यः॑ परि॒ प्रजा॑ताः स्थ सम॑द्भिः
 पृ॑च्यध्वं, जन॑यत्यै त्वा सं यौ॑य, - ग॒नये॑ त्वा, ऽग्नी॑षोमा॒भ्यां, म॒खस्य॑
 शिरो॑ऽसि, घ॒र्मोऽसि॑ वि॒श्वायु॑, - रुरु॑ प्रथ॒स्वोरु॑ ते य॒ज्ञप॑तिः प्रथ॒तां, त्वचं॑
 गृ॒ह्णी, - ष्वान्तरि॑त॒ रक्षो॑ऽन्तरि॒ता अ॑रातयो, दे॒वस्त्वा॑ सवि॒ता ( ) श्र॑पयतु
 वर्॒षिष्ठे॑ अ॒धि ना॒के, ऽग्नि॑स्ते तनु॒वं मा॑ति॒ धाग॑ग्ने ह॒व्य र॑क्षस्व, सं
 ब्र॒ह्मणा॑ पृ॒च्य, - स्वैक॑ताय स्वाहा, द्वि॒ताय॑ स्वाहा, त्रि॒ताय॑ स्वाहा ॥ 12

1.1.8.1 –Padam

स॒मि॒ति॒ । व॒पा॒मि॒ । स॒मि॒ति॒ । आ॒पः॑ । अ॒द्भि॒रि॒त्यत् – भिः॑ । अ॒ग्म॒त॒ ।
स॒मि॒ति॒ । ओ॒ष॒ध॒यः॑ । र॒से॒न॒ । स॒मि॒ति॒ । रे॒व॒तीः॑ । ज॒ग॒ती॒भिः॑ ।
म॒धु॒म॒ती॒रि॒ति॒ म॒धु – म॒तीः॑ । म॒धु॒म॒ती॒भि॒रि॒ति॒ म॒धु – म॒ती॒भिः॑ ।
सृ॒ज्य॒ध्वम् । अ॒द्भ्य॒ इ॒त्यत् – भ्यः॑ । प॒री॒ति॒ । प्र॒जा॒ता॒ इति॑ प्र –जा॒ताः॑ ।
स्थ॒ । स॒मि॒ति॒ । अ॒द्भि॒रि॒त्यत् – भिः॑ । पृ॒च्य॒ध्वम् । ज॒न॒य॒त्यै॑ । त्वा॒ ।
स॒मि॒ति॒ । यौ॒मि॒ । अ॒ग्न॒यै॑ । त्वा॒ । अ॒ग्नी॒षो॒मा॒भ्या॒मि॒त्य॒ग्नी – सो॒मा॒भ्याम् ।
म॒ख॒स्य॑ । शि॒रः॑ । अ॒सि॒ । घ॒र्मः॑ । अ॒सि॒ । वि॒श्वा॒यु॒रु॒रि॒ति॒ वि॒श्व– आ॒युः॑ ।
उ॒रु॒ । प्र॒थ॒स्व॒ । उ॒रु॒ । ते॒ । य॒ज्ञ॒प॒ति॒रि॒ति॒ य॒ज्ञ –प॒तिः॑ । प्र॒थ॒ता॒म् ।
त्व॒च॒म् । गृ॒ह्णी॒ष्व॒ । अ॒न्त॒रि॒त॒मि॒त्य॒न्तः –इ॒त॒म् । र॒क्षः॑ । अ॒न्त॒रि॒ता॒
इ॒त्य॒न्तः – इ॒ताः॑ । अ॒रा॒त॒यः॑ । दे॒वः॑ । त्वा॒ । स॒वि॒ता ( ) । श्र॒प॒य॒तु॒ ।
व॒र्षि॒ष्ठे॑ । अ॒धी॒ति॒ । ना॒कै॑ । अ॒ग्निः॑ । ते॒ । त॒नु॒व॒म् । मा॒ । अ॒ती॒ति॒ ।
धा॒क् । अ॒ग्ने॑ । ह॒व्य॒म् । र॒क्ष॒स्व॒ । स॒मि॒ति॒ । ब्र॒ह्म॒णा॒ । पृ॒च्य॒स्व॒ ।
ए॒क॒ता॒य॑ । स्वा॒हा॑ । द्वि॒ता॒य॑ । स्वा॒हा॑ । त्रि॒ता॒य॑ । स्वा॒हा॑ ॥ 12 (72)
(स॒वि॒ता–द्वा॒वि॒ंश॒ति॒श्च) (A8)

1.1.9.1

आ दद, इन्द्रस्य बाहुरसि दक्षिणः सहस्रभृष्टिः शततेजावायुरसि
तिग्मतेजाः, पृथिवि देवयज-न्योषध्यास्ते मूलं मा हि॒सिष, -
मपहतोऽररुः पृथिव्यै, व्रजं गच्छ गोस्थानं, वर्षतु ते द्यौर्बधान देव
सवितः परमस्यां परावति शतेन पाशैर्योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं
द्विष्मस्तमतो मा मौ, -गपहतोऽररुः पृथिव्यै देवयजन्यै, व्रजं -[] 13

1.1.9.1 -Padam

एति । ददे । इन्द्रस्य । बाहुः । असि । दक्षिणः । सहस्रभृष्टिरिति
सहस्र -भृष्टिः । शततेजा इति शत -तेजाः । वायुः । असि ।
तिग्मतेजा इति तिग्म - तेजाः । पृथिवि । देवयजनीति देव -यजनि ।
ओषध्याः । ते । मूलम् । मा । हि॒सिषम् । अपहत इत्यप -हतः ।
अररुः । पृथिव्यै । व्रजम् । गच्छ । गोस्थानमिति गो-स्थानम् ।
वर्षतु । ते । द्यौः । बधान । देव । सवितः । परमस्याम् । परावतीति
परा - वति । शतेन । पाशैः । यः । अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् ।
द्विष्मः । तम् । अतः । मा । मौक् । अपहत इत्यप -हतः । अररुः ।
पृथिव्यै । देवयजन्या इति देव -यजन्यै । व्रजम् । 13 (50)

1.1.9.2

गच्छ गोस्थानं, ँवर्षतु ते द्यौ, ब्रधान देव सवितः परमस्यां परावति
शतेन पाशैर्योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं द्विष्मस्तमतो मा मौ, -गपहतोऽररुः
पृथिव्या अदेवयजनो, व्रजं गच्छ गोस्थानं, ँवर्षतु ते द्यौ, ब्रधान देव
सवितः परमस्यां परावति शतेन पाशैर्योऽस्मान् द्वेष्टि यं च वयं

द्विष्मस्तमतो मा -[] 14

1.1.9.2 -Padam

गच्छ । गोस्थानमिति गो-स्थानम् । वर्षतु । ते । द्यौः । ब्रधान । देव ।
सवितः । परमस्याम् । परावतीति परा - वति । शतेन । पाशैः । यः ।
अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः । तम् । अतः । मा ।
मौक् । अपहत इत्यप -हतः । अररुः । पृथिव्याः । अदेवयजन इत्यदेव
- यजनः । व्रजम् । गच्छ । गोस्थानमिति गो-स्थानम् । वर्षतु । ते ।
द्यौः । ब्रधान । देव । सवितः । परमस्याम् । परावतीति परा - वति ।
शतेन । पाशैः । यः । अस्मान् । द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः ।
तम् । अतः । मा । 14 (50)

1.1.9.3

मौ, - गररुस्ते दिवं मा स्कान्, वसवस्त्वा परि गृह्णन्तु गायत्रेण छन्दसा,
रुद्रास्त्वा परि गृह्णन्तु त्रैष्टुभेन छन्दसा, ऽऽदित्यास्त्वा परि गृह्णन्तु
जागतेन छन्दसा, देवस्य सवितुः सवे कर्म कृण्वन्ति वेधस, ऋतम्, -
स्यृतसदनम्, - स्यृतश्रीरसि, धा असि स्वधा अस्युर्वी चासि वस्वी
चासि पुरा क्रूरस्य विसृपो विरफिन्, ( ) नुदादाय पृथिवीं
जीरदानुर्यामैरयं चन्द्रमसि स्वधाभिस्तां धीरासो अनुदृश्य यजन्ते ॥ 15

1.1.9.3 -Padam

मौक् । अररुः । ते । दिवम् । मा । स्कान् । वसवः । त्वा । परीति ।
गृह्णन्तु । गायत्रेण । छन्दसा । रुद्राः । त्वा । परीति । गृह्णन्तु । त्रैष्टुभेन ।
छन्दसा । आदित्याः । त्वा । परीति । गृह्णन्तु । जागतेन । छन्दसा ।
देवस्य । सवितुः । सवे । कर्म । कृण्वन्ति । वेधसः । ऋतम् । असि ।
ऋतसदनमित्यृत - सदनम् । असि । ऋतश्रीरित्यृत - श्रीः । असि ।
धाः । असि । स्वधेति स्व- धा । असि । उर्वी । च । असि । वस्वी ।
च । असि । पुरा । क्रूरस्य । विसृप इति वि- सृपः । विरफिन्निति
वि- रफिन् ( ) । उदादायेत्युत् - आदाय । पृथिवीम् ।

जी॒रदा॑नु॒रिति॑ जी॒र – दा॒नुः । या॒म् । ऐ॒रय॑न् । च॒न्द्रम॑सि । स्व॒धाभि॑रिति॑
स्व-धा॑भिः । ता॒म् । धी॒रासः॑ । अ॒नुदृ॑श्ये॒त्यनु॑

अनु॑ – दृ॒श्य । य॒जन्ते॑ ॥ 15 (61)

(दे॒वय॑ज॒न्यै व्र॑जं – तम॒तो मा – वि॒रप्ति॑न् – ने॒काद॑श च) (A9)

1.1.10.1

प्र॒त्युष्ट॑ꣳ र॒क्षः प्र॒त्युष्टा॑ अ॒रात॑यो, अ॒ग्नेर्व॒स्तेजि॑ष्ठेन तेज॒सा नि॑ष्ठ॒पामि॑,
गो॒ष्ठं मा निर्मृ॑क्षं वा॒जिनं॑ त्वा स॒पत्न॑साहꣳ सं मा॒र्जिम्, वाचं॑ प्रा॒णं,
चक्षुः॑ श्रो॒त्रं, प्र॒जां यो॒निं मा निर्मृ॑क्षं वा॒जिनीं॑ त्वा स॒पत्न॑साहीꣳ सं
मा॒र्ज॒म्या, शा॒साना॑ सौम॒नसं॑ प्र॒जाꣳ सौभा॑ग्यं त॒नूं ।

अ॒ग्नेर॑नु॒व्रता॑ भू॒त्वा सं न॑ह्ये सु॒कृता॑य कं ॥

सु॒प्रज॑स॒स्त्वा वय॑ꣳ सु॒पत्नी॑रु॒प – [] 16

1.1.10.1 –Padam

प्र॒त्युष्ट॑मि॒ति प्र॒ति – उ॒ष्टम् । र॒क्षः । प्र॒त्युष्टा॑ इति॒ प्र॒ति – उ॒ष्टाः ।
अ॒रात॑यः । अ॒ग्नेः । वः । तेजि॑ष्ठेन । तेज॒सा । नि॒रिति॑ । त॒पामि॑ ।
गो॒ष्ठमि॒ति गो – स्थ॑म् । मा । नि॒रिति॑ । मृ॒क्षम् । वा॒जिन॑म् । त्वा ।
स॒पत्न॑साहमि॒ति स॒पत्न – सा॒हम् । स॒मिति॑ । मा॒र्जिम् । वाच॑म् ।

प्रा॒णमि॑ति प्रा- अ॒नम् । चक्षुः॑ । श्रोत्र॑म् । प्र॒जामि॑ति प्र -जाम् ।
 योनि॑म् । मा । निरि॑ति । मृ॒क्षम् । वा॒जिनी॑म् । त्वा । स॒प॒न्नसा॑हीमि॒ति
 स॒प॒न्न- सा॑हीम् । समि॑ति । मा॒र्जिम् । आ॒शासा॑नेत्या - शा॒साना॑ ।
 सौम॑नसम् । प्र॒जामि॑ति प्र -जाम् । सौभा॑ग्यम् । त॒नूम् ॥ अ॒ग्नेः ।
 अनु॑व्र॒तेत्यनु॑ -व्र॒ता । भू॒त्वा । समि॑ति । न॒ह्ये । सु॒कृ॒ताये॑ति सु -कृ॒ताय॑ ।
 कम् ॥ सु॒प्र॒जस॑ इति सु-प्र॒जसः॑ । त्वा । व॒यम् ।
 सु॒प॒त्नीरि॑ति सु-प॒त्नीः । उपे॑ति । 16 (50)

1.1.10.2

सेदि॑म । अ॒ग्ने स॒प॒न्नदं॑भनमद॒ब्धासो॑ अदा॒भ्यं ॥
 इ॒मं वि॑ ष्यामि वरु॑णस्य पा॒शं य॑मब॒ध्नीत॑ स॒विता सु॑के॒तः ।
 धा॒तुश्च॑ यो॒नौ सु॑कृ॒तस्य॑ लो॒के स्यो॑नं मे॒ सह॑ प॒त्या करो॑मि ॥
 स॒मायु॑षा सं प्र॒जया॑ स॒मग्ने॑ वर्च॒सा पुनः॑ ।
 सं प॒त्नी प॒त्याऽहं॑ गच्छे॒ समा॑त्मा त॒नुवा॑ म॒म ॥
 म॒हीनां॑ प॒यो ऽस्यो॑ष॒धीनां॑ र॒सस्त॑स्य तेऽक्षी॑यमाणस्य नि -[] 17

1.1.10.2 –Padam

से॒दि॒म ॥ अ॒ग्ने॑ । स॒प॒त्न॒द॒म्भ॒न॒मि॒ति॑ स॒प॒त्न॒-द॒म्भ॒न॒म् । अ॒द॒ब्धा॒सः॑ ।
अ॒दा॒भ्य॒म् ॥ इ॒म॒म् । वी॒ति॑ । स्या॒मि॒ । व॒रु॒ण॒स्य॑ । पा॒श॒म् । य॒म् ।
अ॒ब॒ध्नी॑त । स॒वि॒ता । सु॒के॒त इति॑ सु-के॒तः॑ ॥ धा॒तुः॑ । च॒ । यो॒नौ॑ ।
सु॒कृ॒त॒स्ये॒ति॑ सु -कृ॒त॒स्य॑ । लो॒के॑ । स्यो॒न॒म् । मे॒ । स॒ह॒ । प॒त्या॑ ।
क॒रो॒मि॒ ॥ स॒मि॒ति॑ । आ॒यु॒षा॑ । स॒मि॒ति॑ । प्र॒ज॒ये॒ति॑ प्र-ज॒या॑ । स॒मि॒ति॑ ।
अ॒ग्ने॑ । वर्च॑सा । पु॒नः॑ ॥ स॒मि॒ति॑ । प॒त्नी॑ । प॒त्या॑ । अ॒ह॒म् । ग॒च्छे॑ ।
स॒मि॒ति॑ । आ॒त्मा॑ । त॒नु॒वा॑ । म॒म॑ ॥ म॒ही॒ना॒म् । प॒यः॑ । अ॒सि॑ ।
ओ॒ष॒धी॒ना॒म् । र॒सः॑ । त॒स्य॑ । ते॒ । अ॒क्षी॑यमाणस्य । नि॒रि॒ति॑ । 17 (50)

1.1.10.3

व॒पा॒मि॒, म॒ही॒नां॑ प॒यो ऽस्यो॑ष॒धी॒नां॑ र॒सो॑ऽद॒ब्धे॒न॒ त्वा॒ चक्षु॑षाऽवे॒क्षे॑
सु॒प्र॒जा॒स्त्वा॒य, ते॒जो॑ऽसि, ते॒जो॑ऽनु॒ प्रे, -ह्य॒ग्नि॒स्ते॒ ते॒जो॑ मा वि
नै, -द॒ग्ने॒र्जि॒ह्वा॑ऽसि सु॒भूर्दे॒वानां॑ धा॒म्ने॑धा॒म्ने॑ दे॒वेभ्यो॑ य॒जु॒षे॒य॒जु॒षे॑ भव,
शु॒क्र॒म॒सि, ज्यो॒ति॒र॒सि, ते॒जो॑ऽसि, दे॒वो वः॑ स॒वि॒तो॒त् पु॒ना॒त्व॒च्छि॒द्रे॒ण
प॒वि॒त्रे॒ण व॒सोः॑ सूर्य॑स्य र॒श्मि॑भिः, शु॒क्रं ( ) त्वा॑ शु॒क्रा॒यां धा॒म्ने॑धा॒म्ने॑

दे॒वेभ्यो॑ यजु॑षेयजु॑षे गृ॒ह्णामि॑, ज्योति॑स्त्वा ज्योति॑, - अ॒र्चिस्त्वा अ॒र्चिषि॑
धा॒म्ने॑धा॒म्ने दे॒वेभ्यो॑ यजु॑षेयजु॑षे गृ॒ह्णामि॑ ॥ 18

1.1.10.3 –Padam

व॒पामि॑ । म॒हीनाम् । प॒यः । अ॒सि । ओष॑धीनाम् । र॒सः । अ॒द॒ब्धेन॑ ।
त्वा । चक्षु॑षा । अ॒वेति॑ । ई॒क्षे । सु॒प्रजा॑स्त्वायेति॑ सु॒प्रजाः - त्वाय॑ ।
तेजः॑ । अ॒सि । तेजः॑ । अ॒नु । प्रेति॑ । इ॒हि । अ॒ग्निः । ते । तेजः॑ । मा ।
वीति॑ । नैत् । अ॒ग्नेः । जि॒ह्वा । अ॒सि । सु॒भूरिति॑ सु - भूः । दे॒वाना॑म् ।
धा॒म्ने॑ धा॒म्न इति॑ धा॒म्ने - धा॒म्ने । दे॒वेभ्यः॑ ।

यजु॑षेयजु॑ष इति॑ यजु॑षे - यजु॑षे । भ॒व । शु॒क्रम् । अ॒सि । ज्योतिः॑ ।
अ॒सि । तेजः॑ । अ॒सि । दे॒वः । वः । स॒विता । उ॒दिति॑ । पु॒नातु॑ ।
अ॒च्छि॒द्रेण॑ । प॒वित्रे॑ण । व॒सौः । सूर्य॑स्य । र॒श्मिभिरिति॑ र॒श्मि-भिः॑ ।
शु॒क्रम् ( ) । त्वा । शु॒क्राया॑म् । धा॒म्ने॑ धा॒म्न इति॑ धा॒म्ने - धा॒म्ने ।
दे॒वेभ्यः॑ । यजु॑षेयजु॑ष इति॑ यजु॑षे - यजु॑षे । गृ॒ह्णामि॑ । ज्योतिः॑ । त्वा ।
ज्योति॑षि । अ॒र्चिः । त्वा । अ॒र्चिषि॑ । धा॒म्ने॑ धा॒म्न इति॑ धा॒म्ने - धा॒म्ने ।
दे॒वेभ्यः॑ । यजु॑षेयजु॑ष इति॑ यजु॑षे - यजु॑षे । गृ॒ह्णामि॑ ॥ 18 (66)

(उ॒प - नि - र॒श्मिभिः॑ शु॒क्रꣳ - षोड॑श च) (A10)

1.1.11.1

कृ॒ष्णो॑ ऽस्या॒खरे॑ष्ठो॒ऽअ॒ग्नये॑ त्वा स्वाहा, वेदि॑रसि बर्हि॒षे॑ त्वा स्वाहा,
बर्हि॑रसि सु॒ग्भ्यस्त्वा॑ स्वाहा, दिवे॑ त्वा, ऽन्तरि॑क्षाय त्वा, पृथि॒व्यै॑ त्वा,
स्व॒धा पि॒तृभ्य॑ ऊ॒र्भ॒व बर्हि॑षद्भ्य ऊ॒र्जा पृथि॒वीं गच्छ॑तवि॒ष्णोः॑स्तू॒पो
ऽस्यू॒र्णाम्र॑दसं त्वा स्तृ॒णामि॑ स्वा॒स॒स्थं दे॒वेभ्यो॑ गन्ध॒र्वो॑ऽसि वि॒श्वाव॑सु
वि॒श्वस्मा॑दी॒षतो॑ यज॒मान॑स्य परि॒धिरि॒ड ई॒डित॑इन्द्र॒स्य बा॒हुर॑सि -[] 19

1.1.11.1 –Padam

कृ॒ष्णः । अ॒सि । आ॒खरे॑ष्ठ इत्या॒खरे – स्थः । अ॒ग्नये॑ । त्वा । स्वाहा ।
वेदिः॑ । अ॒सि । बर्हि॑षे । त्वा । स्वाहा । बर्हिः॑ । अ॒सि । सु॒ग्भ्य इति॑
सुक् –भ्यः । त्वा । स्वाहा । दिवे॑ । त्वा । अ॒न्तरि॑क्षाय । त्वा । पृथि॒व्यै ।
त्वा । स्व॒धेति॑ स्व॒धा । पि॒तृभ्य॑ इति॑ पि॒तृ –भ्यः । ऊ॒र्क् । भव॑ ।
बर्हि॑षद्भ्य इति॑ बर्हि॑षत् –भ्यः । ऊ॒र्जा । पृथि॒वीम् । गच्छ॑त ।
वि॒ष्णोः॑ । स्तू॒पः । अ॒सि । ऊ॒र्णाम्र॑दस॒मित्यू॒र्णा – म्र॑दसम् । त्वा ।
स्तृ॒णामि॑ । स्वा॒स॒स्थमि॑ति सु –आ॒स॒स्थम् । दे॒वेभ्यः॑ । गन्ध॒र्वः । अ॒सि ।
वि॒श्वाव॑सु॒रिति॑ वि॒श्व – व॒सुः । वि॒श्वस्मा॑त् । ई॒षतः॑ । यज॒मान॑स्य ।

परि॑धिरि॒ति परि – धिः । इ॒डः । ई॒डि॒तः । इन्द्र॑स्य । बा॒हुः ।

अ॒सि । 19 (50)

1.1.11.2

दक्षि॑णो यज॑मानस्य परि॑धिरि॒ड ई॒डितो मि॒त्रावरु॑णौ त्वोत्तर॑तः परि॑ धत्तां
ध्रु॒वेण॑ धर्म॑णा यज॑मानस्य परि॑धिरि॒ड ई॒डितः सूर्य॑स्त्वा पु॒रस्ता॑त् पा॒तु
कस्या॑श्चिद॒भि॒शस्त्या॑वीति॒होत्रं॑ त्वा कवे॑ द्यु॒मन्त॑ꣳ समि॑धीम॒ह्यग्ने
बृ॒हन्त॑मध्वरेवि॒शो यन्त्रे॑ स्थो वसू॑नाꣳ रु॒द्राणा॑मादित्या॒नाꣳ सद॑सि सीद
जु॒हूरु॑पभृद् ध्रु॒वाꣳसि घृ॒ताची॑ नाम्ना॒ प्रिये॑ण नाम्ना॒ प्रिये॑ सद॑सि
( ) सीदै॒ता अ॒सदन्थ् सु॒कृत॑स्य लो॒के ता वि॑ष्णो पाहि पाहि य॒ज्ञं पाहि
य॒ज्ञप॑तिं पाहि मां य॒ज्ञनि॑यं ॥ 20

1.1.11.2 -Padam

दक्षि॑णः । यज॑मानस्य । परि॑धिरि॒ति परि – धिः । इ॒डः । ई॒डितः ।
मि॒त्रावरु॑णाविति मि॒त्रा – वरु॑णौ । त्वा । उत्तर॑त इत्युत् – तरतः ।
परी॑ति । धत्ता॑म् । ध्रु॒वेण॑ । धर्म॑णा । यज॑मानस्य । परि॑धिरि॒ति परि–धिः ।
इ॒डः । ई॒डितः । सूर्यः॑ । त्वा । पु॒रस्ता॑त् । पा॒तु । कस्याः॑ । चि॒त् ।
अ॒भि॒शस्त्या॑ इत्यभि – शस्त्याः । वी॒तिहो॑त्रमिति वी॒ति – हो॒त्रम् ।

त्वा । कवे । द्यु॒मन्त॑मिति॒ द्यु - मन्त॑म् । समिति॑ । इ॒धी॒महि॑ ।
 अ॒ग्ने॑ । बृ॒हन्त॑म् । अ॒ध्वरे॑ । वि॒शः । यन्त्रे॑ इति॑ । स्थः । व॒सूना॑म् ।
 रु॒द्राणा॑म् । आ॒दि॒त्याना॑म् । स॒दसि॑ । सी॒द । जु॒हूः ।
 उ॒पभृ॑दित्युप - भृत् । ध्रु॒वा । अ॒सि । घृ॒ताची॑ । ना॒म्ना । प्रि॒येण॑ ।
 ना॒म्ना । प्रि॒ये । स॒दसि॑ ( ) । सी॒द । ए॒ताः । अ॒सद॑न् ।
 सु॒कृ॒तस्ये॑ति सु-कृ॒तस्य॑ । लो॒के । ताः । वि॒ष्णो इति॑ । पा॒हि । पा॒हि ।
 य॒ज्ञम् । पा॒हि । य॒ज्ञप॑तिमिति॑ य॒ज्ञ-प॑तिम् । पा॒हि । मा॒म् ।
 य॒ज्ञनि॑यमिति॑ य॒ज्ञ - नि॒यम् ॥ 20 (65)

(बा॒हुर॑सि - प्रि॒ये स॒दसि॑ - पञ्च॑दश च) (A11)

1.1.12.1

भु॒वन॑मसि॒ वि प्र॑थ॒स्वाग्ने॑ य॒ष्टरि॑दं नमः ।
 जु॒ह्वे॒ह्यग्नि॑स्त्वा॒ ह्वय॑ति दे॒वय॑ज्याया॒ उप॑भृदे॒हि दे॒वस्त्वा॑ स॒विता॑ ह्वयति
 दे॒वय॑ज्याया॒ अ॒ग्नावि॑ष्णू मा॒ वाम॑व क्र॒मिषं॑ वि॒ जिहा॑थां मा॒ मा सं ता॑प्तं
 लो॒कं मे॑ लो॒ककृ॑तौ कृ॒णु॒तं वि॑ष्णोः स्था॒नम॑सीत इन्द्रो॑ अ॒कृ॒णोद्
 वी॒र्या॑णि स॒मा॒रभ्यो॑र्ध्वो॒ अ॒ध्वरो॑ दि॒विस्पृ॑शमहु॒तो ( ) य॒ज्ञो य॒ज्ञप॑ते-
 रिन्द्रा॑वा॒न्थ् स्वा॑हा बृ॒हद्वाः॑ पा॒हि मा॒ग्ने दु॑श्च॒रिता॑दा मा॒ सु॒चरि॑ते

भज॑ म॒खस्य॑ शिरो॑ऽसि॒ सं ज्योति॑षा ज्योति॑रङ्गां ॥ 21

1.1.12.1 –Padam

भुव॑नम् । अ॒सि । वी॑ति । प्र॒थस्व । अ॒ग्ने॑ । य॒ष्टः । इ॒दम् । नमः॑ ॥ जुहु॑ ।
एति॑ । इ॒हि । अ॒ग्निः । त्वा । ह॒वति॑ । दे॒वय॑ज्याया इति॑ दे॒व –य॑ज्यायै॑ ।
उप॑भृदित्युप॑ –भृत् । एति॑ । इ॒हि । दे॒वः । त्वा । स॒विता । ह॒वति॑ ।
दे॒वय॑ज्याया इति॑ दे॒व –य॑ज्यायै॑ । अ॒ग्नावि॑ष्णू इत्य॒ग्ना –वि॑ष्णू । मा ।
वा॒म् । अ॒वेति॑ । क्र॒मिष॑म् । वी॑ति । जिहा॑थाम् । मा । मा । स॒मिति॑ ।
ता॒प्तम् । लो॒कम् । मे । लो॒ककृ॑ताविति॑ लो॒क –कृ॑तौ । कृ॒णुत॑म् ।
वि॒ष्णोः॑ । स्था॒नम् । अ॒सि । इ॒तः । इ॒न्द्रः । अ॒कृ॒णोत् । वी॒र्या॑णि ।
स॒मा॒रभ्ये॑ति॒ सं –आ॑रभ्य । ऊ॒र्ध्वः । अ॒ध्वरः॑ । दि॒विस्पृ॑शमिति॑
दि॒वि –स्पृ॑शम् । अ॒हु॒तः ( ) । य॒ज्ञः । य॒ज्ञप॑तेरिति॑ य॒ज्ञ – प॑तेः ।
इ॒न्द्रावा॑नितीन्द्र॑ – वा॒न् । स्वा॒हा । बृ॒हत् । भाः॑ । पा॒हि । मा । अ॒ग्ने ।
दु॒श्च॑रितादिति॑ दुः – च॒रिता॑त् । एति॑ । मा । सु॒च॑रित इति॑ सु – च॒रिते॑ ।
भज॑ । म॒खस्य॑ । शि॒रः । अ॒सि । स॒मिति॑ । ज्योति॑षा । । ज्योतिः॑ ।
अ॒ङ्गाम् ॥ 21 (71) (अ॒हु॒त – ए॒कवि॑ंशतिश्च) (A12)

1.1.13.1

वा॒जस्य॑ मा प्र॒सवे॑नो-द्ग्रा॒भेणो-द॑ग्रभीत् ।
अथा॑ स॒प॒त्नान् इन्द्रो॑ मे नि॒ग्रा॒भेणाध॑रा अ॒कः ।
उद्ग्रा॑भं च नि॒ग्रा॒भं च ब्र॒ह्म दे॒वा अ॒वीवृ॑धन् ।
अथा॑ स॒प॒त्नानिन्द्रा॑ग्नी मे वि॒षूची॑नान् व्य॒स्यतां॑ ।
वसु॑भ्यस्त्वा रु॒द्रेभ्य॑स्त्वाऽऽदि॒त्येभ्य॑स्त्वा ऽक्त॑ रिहा॒णा वि॒यन्तु॑ वयः ।
प्र॒जां यो॑निं मा निर्मृ॑क्षमा प्या॒यन्ता॒माप॑ ओष॒धयो॑
म॒रुतां॑ पृष॒तयः॑ स्थ दि॒वं -[ ] 22

1.1.13.1 –Padam

वा॒जस्य॑ । मा । प्र॒सवे॑नेति प्र-स॒वेन॑ । उद्ग्रा॑भेणेत्युत् - ग्रा॒भेण॑ ।
उदि॑ति । अ॒ग्रभी॑त् ॥ अथ॑ । स॒प॒त्नान् । इन्द्रः॑ । मे । नि॒ग्रा॒भेणेति॑
नि-ग्रा॑भेण । अध॑रान् । अ॒कः ॥ उद्ग्रा॑भमित्युत् -ग्रा॒भम् । च ।
नि॒ग्रा॒भमिति॑ नि -ग्रा॒भम् । च । ब्र॒ह्म । दे॒वाः । अ॒वीवृ॑धन् ॥ अथ॑ ।
स॒प॒त्नान् । इन्द्रा॑ग्नी इती॒न्द्र-अ॒ग्नि । मे । वि॒षूची॑नान् । वी॒ति ।
अ॒स्यता॑म् ॥ वसु॑भ्य इति वसु-भ्यः । त्वा । रु॒द्रेभ्यः॑ । त्वा ।
आ॒दि॒त्येभ्यः॑ । त्वा । अ॒क्तम् । रिहा॑णाः । वि॒यन्तु॑ । वयः॑ ॥

प्र॒जामि॑ति॒ प्र-जाम् । यो॒नि॑म् । मा । नि॒रिति॑ । मृ॒क्षम् । ए॒ति ।

प्या॒यन्ता॑म् । आ॒पः । ओष॑धयः । म॒रुता॑म् । पृष॑तयः ।

स्थ । दि॒वं । 22 (50)

1.1.13.2

गच्छ॑ ततो॑ नो॒ वृष्टि॑मे॒रय । आ॒युष्पा॑ अ॒ग्नेऽस्या॑यु॒र्मे पा॑हि चक्षु॒ष्पा
अ॒ग्नेऽसि॑ चक्षु॒र्मे पा॑हि ध्रु॒वाऽसि॑यं परि॒धिं पर्य॑धत्था अ॒ग्ने दे॒व प॒णिभि॑
वी॒यमा॑णः । तं त ए॒तम॑नु॒ जोषं॑ भ॒रामि॑ ने॒देष॑ त्वद॒पचे॑तया॒तैय॑ज्ञस्य पाथ
उप॑ समि॒तꣳ सꣳस्रा॒वभा॑गाः स्थे॒षा बृ॒हन्तः॑ प्र॒स्तरे॑ष्ठा

बर्॒हिष॑दश्च-[] 23

1.1.13.2 –Padam

गच्छ॑ । ततः॑ । नः॑ । वृष्टि॑म् । ए॒ति । ई॒रय॑ ॥ आ॒युष्पा॑ इ॒त्यायुः॑- पाः ।

अ॒ग्ने । अ॒सि । आ॒युः । मे॑ । पा॒हि । चक्षु॒ष्पा इति॑ चक्षुः - पाः ।

अ॒ग्ने । अ॒सि । चक्षुः॑ । मे॑ । पा॒हि । ध्रु॒वा । अ॒सि । यम् । परि॒धिमि॑ति

परि॑-धिम् । पर्य॑धत्था इति॑ परि॑-अधत्थाः । अ॒ग्ने । दे॒व । प॒णिभि॑रिति॑

प॒णि -भिः॑ । वी॒यमा॑णः ॥ तम् । ते॑ । ए॒तम् । अ॒न्वि॒ति । जोष॑म् ।

भ॒रामि॑ । न । इत् । ए॒षः । त्वत् । अ॒पचे॑तया॒ता इत्य॑प - चे॒तया॑तै ।

य॒ज्ञस्य॑ । पा॒थः । उ॒प । स॒मि॒ति । इ॒तम् । स॒॒स्रा॒वभा॒गा इति॑
स॒॒स्रा॒व - भा॒गाः । स्थ॒ । इ॒षाः । बृ॒हन्तः॑ । प्र॒स्त॒रे॒ष्ठा इति॑
प्र॒स्त॒रे-स्थाः॑ । ब॒र्हि॒षद॑ इति॑ ब॒र्हि-स॒दः । च । 23 (50)

1.1.13.3

दे॒वा इ॒मां वा॑च॒मभि॑ वि॒श्वे गृ॑णन्त॒ आस॑द्यास्मिन् ब॒र्हिषि॑ मा॒दय॑ध्व॒मग्ने॑
व॒र्मप॑न्न॒गृह॑स्य॒ सद॑सि सा॒दयामि॑ सु॒नाय॑ सु॒निनी॑ सु॒ने मा॑ ध॒त्तं धु॑रि
धु॒र्यो पा॑त॒मग्ने॑ ऽद॒ब्धायो॑ ऽशी॒तत॑नो पा॒हि मा॒ऽद्य दि॒वः पा॒हि प्र॑सि॒त्यै
पा॒हि दु॑रि॒ष्ट्यै पा॒हि दु॑र॒द्म॒न्यै पा॒हि दु॑श्च॒रिता॑द॒विषं॑ नः पि॒तुं कृ॑णु सु॒षदा॑
यो॒निः स्वा॑हा दे॒वा गा॑तु॒विदो॑ गा॒तुं वि॒त्त्वा गा॑तु ( ) मि॒त मन॑सस्प॒त
इ॒मं नो॑ दे॒व दे॒वेषु॑ य॒ज्ञः स्वा॑हा वा॒चि स्वा॑हा वा॒ते धाः॑ ॥ 24

1.1.13.3 –Padam

दे॒वाः । इ॒माम् । वाच॑म् । अ॒भीति॑ । वि॒श्वे॑ । गृ॒णन्तः॑ । आ॒सद्येत्या॑-सद्य ।
अ॒स्मिन् । ब॒र्हिषि॑ । मा॒दय॑ध्वम् । अ॒ग्नेः । वा॒म् ।
अप॑न्नगृ॒हस्येत्य॑पन्न - गृ॒हस्य॑ । स॒दसि॑ । सा॒दया॑मि । सु॒म्नाय॑ । सु॒म्निनी॑
इति॑ । सु॒म्ने । मा । ध॒त्तम् । धु॒रि । धु॒र्यौ॑ । पा॒तम् । अ॒ग्ने । अ॒दब्ध्या॑यो
इत्य॑दब्ध-आयो । अ॒शीत॑तनो इत्य॑शित -तनो । पा॒हि । मा । अद्य॑ ।

दि॒वः । पा॒हि । प्र॒सि॒त्या इति॑ प्र-सि॒त्यै । पा॒हि । दु॒रि॒ष्ट्या इति॑
 दुः -इ॒ष्ट्यै । पा॒हि । दु॒र॒द्म॒न्या इति॑ दुः -अ॒द्म॒न्यै । पा॒हि । दु॒श्च॒रि॒तादि॑ति
 दुः - च॒रि॒तात् । अ॒वि॒षम् । नः । पि॒तुम् । कृ॒णु । सु॒षदे॑ति सु -स॒दा ।
 यो॒निम् । स्वा॒हा । दे॒वाः । गा॒तु॒वि॒द इति॑ गा॒तु-वि॒दः । गा॒तुम् । वि॒त्त्वा ।
 गा॒तुम् ( ) । इ॒त । म॒न॒सः । प॒ते । इ॒मम् । नः । दे॒व । दे॒वेषु॑ । य॒ज्ञम् ।
 स्वा॒हा । वा॒चि । स्वा॒हा । वा॒ते । धाः ॥ 24 (63)

(दि॒वं - च - वि॒त्त्वा गा॒तुं - त्रयो॑दश च) (A13)

1.1.14.1

उ॒भा वा॒मि॒न्द्राग्नी॑ आ॒हु॒व॒ध्या उ॒भा रा॒ध॒सः स॒ह मा॒दय॑ध्यै ।
 उ॒भा दा॒ता॒रा॒वि॒षाँ र॒यी॒णामु॒भा वा॒ज॒स्य सा॒तये॑ हु॒वे वां ॥
 अ॒श्रव॑ँ हि भू॒रि॒दा॒व॒त्त॒रा वां वि॒जा॒मा॒तु॒रु॒त वा॒ घा स्या॑लात् ।
 अ॒था सो॒म॒स्य प्र॑य॒ती यु॒व॒भ्यामि॒न्द्राग्नी॑ स्तो॒मं ज॒नया॑मि न॒व्यं ॥
 इ॒न्द्राग्नी॑ न॒वतिं॑ पु॒रो दा॒स॒प॒त्नी॒र॒धू॒नु॒तं । सा॒क॒मे॒के॒न क॒र्म॒णा ॥
 शु॒चिं नु॑ स्तो॒मं न॒वजा॑त-म॒द्येन्द्रा॑ग्नी वृ॒त्र॒ह॒णा जु॒षेथां॑ । 25

1.1.14.1-Padam

उ॒भा । वा॒म् । इ॒न्द्रा॒ग्नी इ॒तीन्द्र॑ – अ॒ग्नी । आ॒हु॒व॒ध्यै ॥ उ॒भा । रा॒ध॒सः ।
स॒ह । मा॒द॒य॒ध्यै ॥ उ॒भा । दा॒ता॒रौ । इ॒षाम् । र॒यी॒णाम् । उ॒भा । वा॒ज॒स्य ।
सा॒त॒यै ॥ हु॒वे । वा॒म् । अ॒श्र॒वम् । हि । भू॒रि॒दा॒व॒त्त॒रे॒ति भू॒रि॒दा॒व॒त् – त॒रा ।
वा॒म् ॥ वि॒जा॒मा॒तु॒रि॒ति वि॒- जा॒मा॒तुः । उ॒त । वा । घ । स्या॒ला॒त् ॥ अ॒थ ।
सो॒म॒स्य । प्र॒य॒ती॒ति प्र॒-य॒ती । यु॒व॒भ्या॒मि॒ति यु॒व – भ्या॒म् । इ॒न्द्रा॒ग्नी
इ॒तीन्द्र॑ – अ॒ग्नी । स्तो॒मम् । ज॒न॒या॒मि । न॒व्यम् ॥ इ॒न्द्रा॒ग्नी
इ॒तीन्द्र॑ – अ॒ग्नी । न॒व॒तिम् । पु॒रः । दा॒स॒प॒त्नी॒रि॒ति दा॒स – प॒त्नीः ।
अ॒धू॒नु॒तम् ॥ सा॒कम् । ए॒के॒न । क॒र्म॒णा ॥ शु॒चि॒म् । नु । स्तो॒मम् ।
न॒व॒जा॒त॒मि॒ति न॒व- जा॒तम् । अ॒द्य । इ॒न्द्रा॒ग्नी इ॒तीन्द्र॑ – अ॒ग्नी ।
वृ॒त्र॒ह॒णे॒ति वृ॒त्र – ह॒ना । जु॒षे॒थाम् ॥ 25 (50)

1.1.14.2

उ॒भा हि वा॒ꣳ सु॒ह॒वा जो॒ह॒वी॒मि ता वा॒जꣳ स॒द्य उ॒श॒ते धे॒ष्ठा ॥
व॒य॒मु॒ त्वा प॒थ॒स्प॒ते र॒थं न वा॒ज॒सा॒त॒ये । धि॒ये पू॒ष॒न्न॒यु॒ज्म॒हि ॥
प॒थ॒स्प॒थः प॒रि॒प॒तिं व॒च॒स्या का॒मे॒न कृ॒तो अ॒भ्या॒न॒ड॒र्क ।
स॒नो रा॒स॒च्छु॒रु॒धश्च॒न्द्रा॒ग्रा धि॒यं॒धि॒यꣳ सी॒ष॒धा॒ति प्र पू॒षा ॥

क्षेत्रस्य॑ पति॑ना वय॑ꣳ हिते॑ने॒व जया॑मसि ।

गाम॑श्चं पोषयि॑त्त्वा स नो -[] 26

1.1.14.2-Padam

उ॒भा । हि । वा॒म् । सु॒हवे॑ति सु-हवा॑ ॥ जो॒हवी॑मि । ता । वाज॑म् ।
सद्यः॑ । उ॒शते॑ । धे॒ष्ठा ॥ वय॑म् । उ । त्वा । पथः॑ । प॒ते । रथ॑म् । न ।
वाज॑सातय इति वाज-सातये ॥ धिये॑ । पू॒षन् । अ॒युज्म॑हि ॥ पथ॑स्पथ
इति पथः॑ - पथः॑ । परि॑पतिमिति परि-पति॑म् । वच॑स्या । कामे॑न ।
कृतः॑ । अ॒भीति॑ । आ॒नट् । अ॒र्कम् ॥ सः । नः । रा॒सत् । शु॒रुधः॑ ।
चन्द्रा॑ग्रा इति चन्द्र - अ॒ग्राः । धिय॑न्धियमिति धियं॑ - धिय॑म् ।
सी॒षधा॑ति । प्रेति॑ । पू॒षा ॥ क्षेत्र॑स्य । पति॑ना । वय॑म् । हि॒तेन॑ । इ॒व ।
जया॑मसि ॥ गाम् । अ॒श्वम् । पो॒षयि॑न्तु । एति॑ । सः । नः । 26 (50)

1.1.14.3

मृ॒डाती॑दृशे ॥

क्षेत्र॑स्य प॒ते म॑धुमन्तमूर्मि॑ धे॒नुरि॑व पयो॑ अ॒स्मासु॑ धुक्ष्व ।

म॒धुश्चु॑तं घृ॒तमि॑व सु॒पूत॑मृतस्य नः॑ प॒तयो॑ मृ॒डय॑न्तु ॥

अ॒ग्ने न॑य सु॒पथा॑ रा॒ये अ॒स्मान् वि॒श्वानि॑ दे॒व व॒युना॑नि वि॒द्वान् ।

यु॒यो॒ध्य॒स्म-जु॒हु॒रा॒णमे॒नो भू॒यि॒ष्ठां ते नम॑ उ॒क्तिं वि॒धेम ॥

आ दे॒वाना॒मपि॑ पन्था॒मगन्म॑ यच्छ॒क्नवा॒म तदनु॑ प्रवो॒ढुं ।

अ॒ग्नि वि॒द्वान्त्स यजा॑त् - [ ] 27

1.1.14.3-Padam

मृ॒डाति॑ । ई॒दृशे॑ ॥ क्षे॒त्रस्य॑ । प॒ते । मधु॑मन्तमि॒ति मधु॑-मन्तम् । ऊ॒र्मिम् ।
धे॒नु । इ॒व । प॒यः । अ॒स्मासु॑ । धु॒क्ष्व ॥ मधु॑श्रुतमि॒ति मधु॑-श्रुतम् ।
घृ॒तम् । इ॒व । सु॒पूत॑मि॒ति सु॒-पूत॑म् । ऋ॒तस्य॑ । नः । प॒तयः॑ । मृ॒डय॑न्तु ॥
अ॒ग्ने । न॒य । सु॒पथे॑ति सु॒-पथा॑ । रा॒ये । अ॒स्मान् । वि॒श्वानि॑ । दे॒व ।
व॒युना॑नि । वि॒द्वान् ॥ यु॒यो॒धि । अ॒स्मत् । जु॒हु॒रा॒णम् । ए॒नः । भू॒यि॒ष्ठाम् ।
ते । नम॑उ॒क्तिमि॒ति नमः॑-उ॒क्तिम् । वि॒धेम ॥ ए॒ति । दे॒वाना॑म् । अ॒पीति॑ ।
पन्था॑म् । अ॒गन्म॑ । यत् । श॒क्नवा॑म । तत् । अ॒न्विति॑ । प्रवो॒ढुमि॒ति
प्र- वो॒ढुम् ॥ अ॒ग्निः । वि॒द्वान् । सः । यजा॑त् । 27 (50)

1.1.14.4

से॒दु होता॑ सो अ॒ध्वरा॑न्त् स ऋ॒तून् क॑ल्पयाति ॥
यद्वा॑हि॒ष्ठं तद॑ग्नये॒ बृह॑दर्च वि॒भाव॑सो ।
महि॑षी॒व त्व॒द्रयि॑स्त्वद्वाजा॒ उदी॑रते ॥

अग्ने॑ त्वं॑ पा॒रया॑ न॒व्यो अ॒स्मान्त् स्व॒स्तिभि॑रिति॑ दु॒र्गाणि॑ वि॒श्वा॑ ।

पू॒श्च पृ॒थ्वी॑ ब॒हुला॑ न उ॒र्वी भ॒वा तो॒काय॑ तनयाय॑ शं योः ॥

त्वम॑ग्ने व्रत॑पा अ॒सि दे॒व आ ( ) म॒र्त्येष्वा॑ । त्वं य॒ज्ञेष्वी॑ड्यः ॥

यद्वो॑ व॒यं प्र॒मिना॑म व्रतानि॑ वि॒दुषां॑ दे॒वा अ॒विदु॑ष्टरासः ।

अ॒ग्निष्ट॑द् वि॒श्वमा॑ पृ॒णाति॑ वि॒द्वान् येभि॑र् दे॒वाः ऋ॒तुभिः॑ क॒ल्पया॑ति ॥ 28

1.1.14.4-Padam

सः । इत् । उ । हो॒ता । सः । अ॒ध्व॒रान् । सः । ऋ॒तून् । क॒ल्पया॑ति ॥

यत् । वा॒हि॒ष्ठम् । तत् । अ॒ग्नये॑ । बृ॒हत् । अ॒र्च । वि॒भाव॑सो इति॑

वि॒भा-व॑सो ॥ म॒हिषी॑ । इ॒व । त्वत् । र॒यिः । त्वत् । वा॒जाः । उ॒दि॒ति ।

ई॒रते॑ ॥ अ॒ग्ने । त्वम् । पा॒रय॑ । न॒व्यः । अ॒स्मान् । स्व॒स्तिभि॑रिति॑

स्व॒स्ति -भिः॑ । अ॒तीति॑ । दु॒र्गाणी॑ति दुः -गा॒नि । वि॒श्वा ॥ पू । च ।

पृ॒थ्वी । ब॒हुला॑ । नः । उ॒र्वी । भ॒व । तो॒काय॑ । तनयाय॑ । शम् । योः ॥

त्वम् । अ॒ग्ने । व्रत॑पा इति॑ व्रत- पाः । अ॒सि । दे॒वः । ए॒ति ( ) ।

म॒र्त्येषु॑ । आ ॥ त्वम् । य॒ज्ञेषु॑ । ई॒ड्यः ॥ यत् । वः । व॒यम् । प्र॒मिना॑मेति॑

प्र-मि॑नाम । व्रतानि॑ । वि॒दुषाम्॑ । दे॒वाः ।

अ॒विदु॑ष्टरास इत्य॑विदुः - त॒रासः॑ ॥ अ॒ग्निः । तत् । वि॒श्वम्॑ ।

ए॒ति॒ । पृ॒णा॒ति॒ । वि॒द्वान् । ये॒भिः॑ । दे॒वान् । ऋ॒तु॒भि॒रि॒त्यृ॒तु - भिः॑ ।
क॒ल्प॒या॒ति॒ ॥ 28 (73)

(जु॒षे॒था॒मा - सा॒ नो॑ - य॒जा - दा - त्रयो॑वि॒ंश॒तिश्च॑) (A14)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(इ॒षे॒ त्वा - य॒ज्ञ॒स्य॒ - शु॒न्ध॒ध्वं - क॒र्म॒णे॒ वां - दे॒वो -
ऽव॒धू॒तं - धु॒ष्टिः - सं॒ व॒पा - म्या॒ द॒दे - प्र॒त्यु॒ष्टं - कृ॒ष्णो॒ऽसि॒ -
भु॒व॒न॒म॒सि - वा॒ज॒स्यो - भा॒ वां - च॒तु॒र्द॒श ।)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(इ॒षे - दृ॒ह - भु॒व॒न - म॒ष्टा॒वि॒ंश॒तिः ।)

First and Last Padam of First Prasnam :-

(इ॒षे॒ त्वा - क॒ल्प॒या॒ति॒ ।)

॥ हरिः॑ ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमकाण्डे

प्रथमः प्रश्नः समाप्तः

Details of Panchati and Padam for Kandam 1 – Prasanam 1 – TS 1.1

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	1	43
Anuvakam 2	2	88
Anuvakam 3	1	58
Anuvakam 4	2	96
Anuvakam 5	2	111
Anuvakam 6	1	65
Anuvakam 7	2	98
Anuvakam 8	1	72
Anuvakam 9	3	161
Anuvakam 10	3	166
Anuvakam 11	2	115
Anuvakam 12	1	71
Anuvakam 13	3	163
Anuvakam 14	4	223
	28	1530